

Obsah

Prehistorické období	9
Doba kamenná	9
Doba bronzová a železná	11
Estonsko v pozdním starověku	13
Starobylé estonské náboženství	15
Estonsko ve středověku	16
Období boje za svobodu 1208–1227	16
Estonsko ve druhé polovině 13. století	20
Povstání na den sv. Jiří 1343–1345	22
Města a obchod	23
Od povstání k reformaci	24
Reformace a katolická církev	25
Vzdělání a kultura	27
Livonské války	28
Estonsko v raném novověku	30
Estonsko pod vládou tří králů	30
Upevnění švédské vlády nad územím celého Estonska	31
Vzdělávání a duchovní život během švédské vlády	34
Velká severní válka 1700–1721	37
Estonsko součástí carského Ruska	39
Estonsko po velké severní válce	39
Estonsko ve druhé polovině 18. století	40
Vzdělávání a hnutí ochranovských	41
Zrušení nevolnictví	43
Kulturní život v první polovině 19. století	47
Estonské národní hnutí	49
Rusifikace	52
Proměna společnosti a revoluce 1905	54
První světová válka a vznik nezávislého Estonska	58
Otřesy ruského impéria	58
Vyhlášení estonské nezávislosti a válka za nezávislost	59

Mírová smlouva z Tartu	61
Meziválečné Estonsko	63
Jak se buduje stát	63
Politická situace	64
Krise ekonomická a krize demokracie	66
Mezinárodní vztahy v meziválečné době	67
Kultura, vzdělání a společnost	68
Estonsko ve druhé světové válce	70
Pakt Molotov-Ribbentrop a sovětské základny	70
První sovětská okupace a první zkušenosti se sovětským režimem	71
Armády se vyměňují, okupace trvá	73
Příchod rudé armády a pokus o obnovení nezávislého Estonska	74
Sovětské Estonsko	76
Přeměna ve svazovou republiku	76
Lesní bratři	78
Sovětské hospodářství	79
Obleva	80
Stagnace a rusifikace	81
Disent a jiné formy odporu	83
Baltská otázka	85
Ekonomický růst a zaostávání	86
Estonská kultura v dobách nesvobody	87
Obnovení nezávislosti 1986–1991	90
Reformy v SSSR a probuzení veřejného prostoru	90
Národní fronta a zpívající revoluce	92
Deklarace suverenity	93
Rozdělení politické scény a baltský řetěz	94
Přechodná doba	95
Krise a zrod nové nezávislosti	97
Samostatné Estonsko	99
Cesta zpět k parlamentní demokracii	99
Přeměna hospodářství a společnosti	101
Směrem k EU a NATO	103
Česko-estonské vztahy	106
Encyklopedické heslo	111
Tabulky vládců a státních představitelů	119

Rady pro turisty	124
Doporučená literatura	127
Seznam použitých zkratek	129
Resumé	130

První doved obyvatel stopy lidského osídlení na území úrodného Estonska se datují přibližně roku 8500 před Kr. Důvodem pro tuto poznámku podléhá osídlení byl Baltický ledovec, který dlouho částečně Estonsko pokrýval. Podle nejnovějších výzkumů začal ledovec ustupovat již mezi lety 13 000 - 11 000 před Kr. Území Estonska tehdy bylo ovšem mnohem menší než dnes, neboť obrovský ledovec stále pokrýval velkou část západního Estonska i z ústřevy. Po jeho ústupu došlo k oteplování klimatu, tundra se změnila v louku a v období pozdějšího ledovce vystřídali močály, do nichž se datují první známé osídlení v Estonsku.

Prehistorické období na estonském území je, podle od přibližně prvního osídlení do začátku 17. století po Kr., můžeme rozdělit na následující stápy:

- 1) Starší doba kamenná (paleolit): z tohoto období pocházejí první stopy lidského osídlení.
- 2) Střední doba kamenná (mesolit): první polovina 9. tisíciletí - konec 6. tisíciletí před Kr.
- 3) Mladší doba kamenná (neolit): první polovina 5. tisíciletí - polovina 2. tisíciletí před Kr.
- 4) Doba bronzová: 1500 - 2. století před Kr.
- 5) Doba železná: 5. století před Kr. - počátek 13. století po Kr. Doba železná se dále dělí na dobu:
 - a) předřímskou: 500 př. Kr. - počátek našeho letopočtu.
 - b) římskou: počátek letopočtu - 400 po Kr.
 - c) střední železnou: 400 - 800 po Kr.
 - d) pozdní železnou: 800 - 1200 po Kr.

Doba kamenná

Nejstarší stopy lidského osídlení, pocházející z první poloviny 9. tisíciletí před Kr., byly nalezeny roku 1907 ve vesnici Püksi na řece Pärnu.